

Pris på utsläpp bättre än regleringar

Jordbruket svarar för omkring 15 procent av Sveriges växthusgasutsläpp. Vad kan göras för att minska dem? Vilka styrmedel kan användas för att göra det intressant att vidta sådana åtgärder? Dessa frågor analyseras i en ny rapport från AgriFood Economics Centre, SLU Uppsala.

I rapporten om Jordbruket, växthusgaserna och effektiva styrmedel ligger fokus på de utsläpp som sker på gården och på de åtgärder som kan vidtas på gårdsnivå. Tanken är att få jordbrukarna att välja de effektivaste åtgärderna, de som ger största möjliga utsläppsreduktion till minsta möjliga kostnad.

Insatser som diskuteras går ut på att förbättra kväveutnyttjandet, reducera jordbearbetningen, införa odling av fånggröda i kombination med vårbearbetning och odling av proteinfoder, täckning/behandling av flytgödsel, rötning av stallgödsel, minskad inkalvningsålder och byte av uppvärmningssystem. De styrmedel som undersöks är regleringar, skatter, subventioner samt handel med utsläppsrätter.

I rapporten visas hur stor minskning av utsläppen ett enskilt företag kan åstadkomma om det genomför de analyserade åtgärderna. En diskussion förs också om vilka typer av företag/situationer som respektive åtgärd kan vara lämplig för.

Eftersom utsläppen varierar mycket mellan gårdar på grund av skillnader i lokala förhållanden bör styrmedlen ge jordbrukarna möjlighet att själva välja de åtgärder som är bäst för respektive gård. Det föreslår forskarna bakom rapporten.

Övriga resultat:

1. Pris på växthusgasutsläpp är effektivare än regleringar. Priset bör vara det samma för alla sektorer i samhällsekonomin.
2. Handel med utsläppsrätter är inte ett effektivt styrmedel därför att merparten av jordbrukets utsläpp kommer från biologiska processer i marken och variationen mellan gårdarna är stor.
3. Skatter riktade mot utsläpp som kan mätas och kontrolleras är effektiva styrmedel, till exempel skatter på fossila bränslen och beskattning av utsläpp från lagring och hantering av gödsel.
4. Åtgärder som förefaller vara lönsamma för lantbrukare vidtas inte i full utsträckning. Rådgivning och information krävs.
5. Alla åtgärder i jordbruket som kostar mindre per kg koldioxidkivalent än marknadspriset på utsläpp är samhällekoniskt lönsamma.
6. Lägre produktion av animalier ger lägre utsläpp men endast om konsumtionen också minskar. Detta förutsätter konsumtionsskatter.

Läs rapporten <http://www.agrifood.se/publication.aspx?fKeyID=616>

Kontaktpersoner: Ewa Rabinowicz, 046 6 222 07 83, Maria Berglund, 035 6 465 22 och Anna Wall, 035 6 465 11

Fotnot: *Bakom rapporten står SLU, Lunds universitet och Hushållningssällskapet Halland. Den presenterades vid ett seminarium på Jordbruksdepartementet den 2 juni. AgriFood är en gemensam forskningsplattform för SLU och Lunds universitet. Syftet är att utföra kvalificerade samhällsekonomiska analyser inom områdena jordbruk, livsmedel, fiske och landsbygd. Analyserna ska utgöra underlag för långsiktiga regeringsbeslut.*